

MULTICONSULT ASA
Postboks 265 Skøyen
0213 OSLO

Kontakt saksbehandler

Alexander Reppert, 51568727

Tillatelse til midlertidig arbeid i sjø ved innløpet til Hillevågsvatnet ved Strømsbrua - Stavanger kommune

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknaden av 07.06.2019 fra Multiconsult ASA, på vegne av Stavanger kommune.

Vi har på visse vilkår besluttet å gi tillatelse etter forurensningsloven til midlertidig utfylling i sjø ved innløpet av Hillevågsvatnet. Vilkårene fremgår på sidene 6-7.

Vi varsler gebyr for saksbehandlingen av saken.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 07. juni fra Multiconsult ASA, på vegne av Stavanger kommune. Søknaden gjelder ustabil brygge ved innløpet av Hillevågsvatnet, nord for Strømsbrua på vestsiden av vannet (gnr./bnr. 56/2103). Formålet med søknaden er tillatelse til midlertidig utfylling i sjø.

Bakgrunn

Multiconsult bistår Stavanger kommune i vurderinger av ustabil brygge ved innløpet til Hillevågsvatnet i Stavanger. Det er observert deformasjoner i bryggen som synes å være størst på de to sydligste bryggeelementene over en lengde på ca. 30 meter. Geotekniske vurderinger utført i 2018 viser at det er bevegelse i bryggen og hovedårsaken antas å skyldes svak bæreevne i grunnen. Bevegelsene i muren tilsier at denne er ustabil og kan velte utover i sjøen uten nærmere forvarsel. Det er dermed behov for å utføre geotekniske undersøkelser av grunnforholdene.

Søknad

Det er søkt om tillatelse etter forurensningsloven til midlertidig arbeider i sjø. Tiltaket omfatter utfylling av kultmasser (22-120 mm) og totalt fyllingsvolum er estimert til ca. 200 m³. Tiltaket vil berøre et område estimert til ca. 100 m². Planlagt oppstart er så snart som mulig og er har en estimert varighet på ca. 2-3 uker.

Fyllingen skal legges med slak helning fra kranbil/gravemaskin på land. Fyllingen skal også fungere som et underlag/bærelag for geoteknisk borerigg og må utformes med en avsats nær strandlinjen. Avsatsen i fyllingen blir liggende der hvor dagens brygge ligger, med bredde 2-3 m som gir plass til boreriggen. Fyllingen er som nevnt midlertidig men vil bli liggende inntil endelig løsning for bryggen er bestemt. Inntil da er det anbefalt at de to sydligste bryggelementene fjernes med kranbil. Kultmassene skal stabilisere løsmasser etter fjerning av elementene.

For å hindre partikkelspredning er det planlagt bruk av fiberduk for tildekning av sjøbunnen, samt bruk av siltgardin under utfyllingsarbeidene. Etter at tiltaket er avsluttet skal siltgardin leveres godkjent mottak.

Figur 1: Omtrent tiltaksområde vist med svart sirkel

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

Ifølge temakart-rogaland¹ er det ikke registrert viktige marine naturtyper eller verneområder innenfor tiltaksområdet. Nærmeste registreringer er ålegrassfunn og bløtbunnsområder ca. 600

¹ <https://www.temakart-rogaland.no/>

m i luftlinje mot sør-øst ved Godalen badeplass. Delvis innenfor tiltaksområdet er det modellert sannsynlighet for forekomst av ålegras og hele området ligger innenfor et lokalt viktig gytefelt for torsk. Det er gjort registreringer av rødlistede fuglearter i Hillevågsbukta og -vannet.

Vannforekomst

Ifølge vann-nett² tilhører tiltaksområdet «Hillevågen» som er klassifisert som «svært dårlig» økologisk tilstand og «dårlig» kjemisk tilstand. Botnf fauna er registrert som «svært dårlig» tilstand. Vannforekomsten er registrert som påvirket i «stor grad» av «diffus avrenning fra annen kilde». Tiltaksområdet grenser til «Stavangerfjorden – indre og kontakten mellom Hillevågsvatnet (Hillevågen) og Gandsfjorden (Stavangerfjorden – indre) er gjennom et smalt sund. Estimert bredde på sundet er 25-30 m med en vanddybde på ca. 3 m. Det gjør at vannutskiftningen fra Hillevågsvatnet mot Hillevågsbukta og Gandsfjorden er begrenset.

Bunnforhold

Det er ikke utført geotekniske undersøkelser av sjøbunnen, men tiltakshaver opplyser at den består av lys sandbunn. Det er kjent at Hillevågsvatnet er forurenset, men det er ikke utført stedsspesifikke undersøkelser av forurensningsgraden. Vannforekomsten er registrert med stor påvirkningsgrad av diffus avrenning fra ukjente kilder. Tiltakshaver viser også til ortofoto fra www.norgebilder.no (1937-2018) der det vises at strandlinjen har blitt endret ved utfylling i sjø i flere omganger. Området ligger også innenfor Stavanger kommune sitt aktsomhetskart for forurensning, og det er derfor høyst sannsynlig at sjøbunnsedimentene er antropogent påvirket.

Planforhold

Arbeidet skal utføres i forbindelse med stabilisering av eksisterende bryggeanlegg i et område avsatt til småbåthavn i kommune- og reguleringsplan (Plan ID 2499P).

Unntak fra forhåndsvarsling

I henhold til forurensningsforskriften § 36-9 *Unntak fra forhåndsvarsling*, vurderer Fylkesmannen at høring og offentlig ettersyn i dette tilfellet kan unnlates. Begrunnelsen er at det her er behov for løsning på et akutt problem. I tillegg er det omsøkte tiltaket av mindre omfang og begrenset varighet slik at vi vurderer at arbeidet er av mindre miljømessige betydning dersom det blir utført i henhold til tillatelsens vilkår. Tillatelsen blir kunngjort i ettertid og høringsinstanser får tilsendt kopi.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden ut fra de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften § 4, og naturmangfoldloven § 7 om skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

² <https://www.vann-nett.no/portal/#/waterbody/0242010703-C>

Bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster, og deler disse inn i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften § 4 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten «Hillevågen» endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi det planlagte tiltaket tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Spredning av forurensede bunnsedimenter

Uten avbøtende tiltak vil arbeidene i sjø føre til oppvirvling og spredning av forurensede bunnsedimenter, noe som vil gi negative effekter på det marine miljø. Det er derfor viktig at riktig avbøtende tiltak blir valgt. Søker har foreslått tildekking med fiberduk, samt bruk av siltgardin under utfyllingsarbeidene.

Fylkesmannen deler søkers vurdering at det beste tiltaket mot spredning av forurensede bunnsedimenter under utfylling i dette området vil være tildekking før utfylling. Med hensyn til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 er vår vurdering at sjøbunnen i hele utfyllingsområdet må tildekkes før utfylling med kultmasser.

Spredning av sprengsteinspartikler og finstoff ved utfylling

Partikler fra sprengstein har et skadepotensial for fisk da de er skarpere enn naturlige partikler, og har lettere for å feste seg på fiskens gjeller. Partikkelspredning vil også kunne føre til forringet vannkvalitet mens utfyllingsarbeidene pågår. For å unngå partikkelspredning har tiltakshaver foreslått bruk av siltgardin rundt utfyllingsområdet. Det er ikke utført spesifikke vurderinger av strømningsforholdene, men fra vann-nett finner vi at strømhastigheten er moderat (1-3 knop). Fylkesmannen vurderer at dersom siltgardin forankres i bunn bør det la seg brukes. Siltgardinen vil ikke påvirke båttrafikk inn og ut av Hillevågsvatnet da tiltaket er godt innenfor området hvor det vanligvis ligger båter fortøyd til flytebryggene.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring kan føre til spredning av forurensede bunnsedimenter. Det forventes også partikkelspredning fra finstoffet i utfyllingsmassene. Avbøtende tiltak vil bidra til å redusere/begrense partikkelspredning. Tiltaket er tidsbegrenset, og vil derfor bare føre til en forringelse av vannforekomsten mens arbeidene pågår.

Det er ikke registrert viktige marine naturtyper i, eller i direkte nærhet til området. Vi antar at ålegrasengen og bløtbunnsområdet som er registrert ca. 600 meter i luftlinje mot sør-øst (ved Godalen badeplass) ikke, i nevneverdig grad, vil bli negativt påvirket av tiltaket, forutsatt at tiltaket utføres som beskrevet og i henhold til fastsatte vilkår.

Utfyllingsarbeidene skal foregå i et gyteområde for torsk. Fordi arbeidene vil berøre en liten del av henholdsvis gyteområdet, samt at området allerede er påvirket av menneskelig aktivitet, vurderer Fylkesmannen det ikke som sannsynlig at arbeidene, utført i henhold til fastsatte vilkår, vesentlig vil skade naturmangfoldet i området. Foringelse av vannmassene forventes å være kortvarig og avgrenset til lokalt rundt utfyllingsområdet.

Ettersom utfylling er midlertidig og ikke fører til en varig endring av tverrsnittet under Strømsbrua eller i kanalens lengde, vurderer vi at det ved slutføring av arbeidet ikke vil foreligge en endring av vannutskiftningen i Hillevågsvatnet.

Fylkesmannen mener at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør liten risiko for permanent forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriften § 5.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Fylkesmannen legger til at utfyllingen i best mulig grad må tilpasses for å minimere partikkelspredning, samt oppvirvling og spredning av bunnsedimenter.

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene. Dersom det oppstår uventet forurensning fra arbeidene, skal tiltak stanses og Fylkesmannen varsles umiddelbart.

Konklusjon

Ved avgjørelse om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldet §§ 8-12, jf. § 7 tilsier at naturen kan bli negativt påvirket av tiltaket. Inngrep i sjøbunn kan medføre partikkelspredning som har en negativ effekt på naturmangfoldet. Med gjennomføring av planlagte avbøtende tiltak forventes imidlertid spredningen å være begrenset.

Foringelse av vannmassene som følge av tiltaket forventes å være midlertidig og hovedsakelig avgrenset tidsrommet utfyllingsarbeidet pågår.

Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til arbeidene ved innløpet av Hillevågsvatnet, nord for Strømsbrua. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil medføre uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad datert 07. juni fra Multiconsult ASA, samt opplysninger fremkommet under behandling av saken.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Stavanger kommune tillatelse til midlertidig utfylling i sjø ved innløpet av Hillevågsvatnet, nord for Strømsbrua på gnr./bnr. 56/2103 i Stavanger kommune.

Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 200 m³ kultmasser over et sjøbunnsareal på ca. 100 m².

Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Generelle vilkår

- 1.1. Tiltakshaver er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
- 1.2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
- 1.3. Fylkesmannen skal varsles ved oppstart av anleggsarbeidene.
- 1.4. Arbeider i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljø.

2. Utfylling

- 2.1. Massene som brukes til utfylling skal være dokumentert rene. Potensielt innhold av avfall, inkludert armeringsfiber av plast, skyteledninger/tennsatser, fôringsrør, olje og annen forurensning skal ikke havne i sjøen. Det må etableres et kontrollsystem for massenes egnethet basert på akseptkriterier for bergart, kjemisk innhold, påvirkning under eventuell mellomlagring, transport og andre relevante faktorer.
- 2.2. Sjøbunnen i hele utfyllingsområde må tildekkes med fiberduk for å hindre oppvirvling og spredning av forurensete bunnsedimenter.

- 2.3. Før arbeid i sjø påbegynnes skal det monteres siltgardin rundt tiltaksområdet. Siltgardinet skal være forankret i bunn og være montert slik at partikkelspredning ut av områdene ikke forekommer. Det skal utføres daglig visuell kontroll av siltgardin for å sikre at den fungerer etter hensikten. Siltgardin skal ikke flyttes eller demonteres før 14 dager etter at arbeidene innenfor siltgardinet er avsluttet. Det skal også etableres en beredskapsplan som skal gjennomføres straks dersom det viser seg at siltgarden ikke fungerer etter hensikten. Siltgarden skal leveres til godkjent mottak etter bruk.
- 2.4. Det er ikke tillat å åpne og lukke siltgardin under arbeidet.
- 2.5. Dersom det oppdages synlig partikkelspredning utenfor siltgardin skal arbeidene stanses umiddelbart og tiltak iverksettes.
- 2.6. Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets «*Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging*» (T-1442/2016).

3. Beredskap og varsling

- 3.1 Før anleggsarbeidene starter må tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks ved hendelser som medfører akutt forurensning. Beredskapsplanen oversendes til Fylkesmannen.
- 3.2 Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er tiltakshaver ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.

4. Rapportering og varighet

- 3.3 Det skal utarbeides en sluttrapport hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid.
- 3.4 Tillatelsen gjelder i 6 måneder fra dags dato.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Hillevågsvatnet er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut på internettsidene til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/rogaland under «Miljø og klima».

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Varsel om gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om nye tillatelser, endringer i eksisterende tillatelser og kontroller i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken.

Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 7, jf. forurensningsforskriften § 39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. Stavanger kommune skal derfor betale et gebyr på **16 400,-**.

Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Med hilsen

Mariann Størksen
fung. seksjonsleder

Alexander Reppert
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:			
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund
Runar Sherling Kristensen			